



Sagsnr.: 14-7400-000004

Dato: 3. april 2014

## Referat af 8. møde i Natura 2000 Dialogforum afholdt den 17. marts 2014

### Mødedeltagere:

Danmarks Fiskeriforening:	Henrik S. Lund, Ole Lundberg og Sven Erik Andersen
Dansk Amatørfiskerforening:	Kaj Poulsen
Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste:	Henrik Olsen
Selskab for Bevarelse af Havpattedyr:	Birgith Sloth
ASCOBANS:	Geneviève Desportes
OCEANA:	Christina Abel og Magnus Eckeskog
WWF:	Mette Blæsbjerg
DOF:	Knud Flensted
DN:	Bo Håkansson
DCE/Institut for Bioscience:	Signe Sveegaard, Rasmus Due Nielsen og Karsten Dahl
DTU Aqua:	Thomas Kirk Sørensen og Josefine Egekvist
GEUS:	Jørn Bo Jensen
Orbicon:	Jan Nicolaisen
Naturstyrelsen:	Marie-Louise Krawack
NaturErhvervstyrelsen, Center for Fiskeri:	Jakob Munkhøj Nielsen (formand), Anja Gadgård Boye, Elsbeth Teichert og Pernille B. Jensen (ref.)

### Dagsorden:

1. Velkomst v/formanden
2. Præsentation af 2012-kortlægningen v/ Naturstyrelsen
3. Status vedr. Natura 2000 og fiskeri: Igangsatte initiativer v/ NaturErhvervstyrelsen
  - a) Beskyttelse af stenrev og boblerev i Kattegat, Bælthavet og vestlige Østersø  
- kommende forslag for beskyttelse af rev i 10 Natura 2000 områder
  - b) Beskyttelse af marsvin: status på projekter
  - c) Beskyttelse af havfugle: status på projekter
  - d) Fødevareministeriets videre arbejde med Natura 2000
4. Arbejdet med Natura 2000 i forhold til andre lande v/ NaturErhvervstyrelsen
5. Orientering om Natura 2000 basisanalyser og naturplaner v/ Naturstyrelsen
6. Næste møde
7. Evt.

## **1. Velkomst v/ formanden**

Jakob Munkhøj Nielsen bød velkommen til mødet.

Der var efterfølgende en kort præsentationsrunde. Ny repræsentation i mødekredsen var Henrik Olsen, som deltog på vegne af Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste. Endvidere var DCE repræsenteret ved Rasmus Due Nielsen, som foreløbigt erstatter Ib Kragh Petersen.

Der var ingen bemærkninger til dagsordenen.

Ole Lundberg havde en bemærkning til mødereferatet fra sidste møde i Dialogforum (27. juni 2013), hvor han er refereret for bemærkninger til Signe Sveegaard's deltagelse i Dialogforum. Danmarks Fiskeriforening (DF) stiller spørgsmålstejn ved Signes Sveegaard's habilitet ift. hendes rolle som forsker og hendes medforfatterskab i rapporten "Havets natur" fra Det Grønne Kontaktudvalg om beskyttede områder i Kattegat. Ole Lundberg understregede, at Danmarks Fiskeriforening stadig har samme holdning og ikke fandt tillid til Signe Sveegaard, idet DF anser "Havets natur" for et partsindlæg i forhold til naturbeskyttelse på havet. DF anfægter ikke holdningerne heri, men mener ikke, at bidragsydere til rapporten kan sidde med i Natura 2000 Dialogforum og deltage som rådgivende forskere – i stedet burde DCE udpege en anden forsker til at varetage repræsentationen i mødekredsen.

Signe Sveegaard understregede, at DCE var fuldt ud bevidst om, at det er forskningsresultater, som skal fremlægges i Natura 2000 Dialogforum og ikke personlige holdninger.

Birgith Sloth supplerede med, at de grønne organisationer har fuld tillid til Signe og hendes deltagelse som forsker.

Jakob Munkhøj Nielsen tog tilkendegivelserne til efterretning.

## **2. Præsentation af 2012-kortlægningen v/ Naturstyrelsen (NST)**

Marie-Louise Krawack (NST) orienterede kort om processen for 2012-kortlægningen, som er blevet varetaget af GEUS og Orbicon for NST. 2012-kortlægningen er lavet på en anden måde end kortlægningen fra 2011, da der for en række af områderne er lavet en mindre detaljeret screening, for at lokalisere hårdbundsområder i 28 store områder, og der kigges i øjeblikket på behovet for eventuelle supplerende kortlægninger i nogle af områderne. I alt er 38 områder blevet screenet i 2012, hvoraf 36 er udpeget for rev (1170). Der er fundet rev i et enkelt Natura 2000 område ("Femern Bælt"), hvor 1170 ikke fremgår af udpegningsgrundlaget. Det er endnu uafklaret om udpegningsgrundlaget ændres/opdateres for Natura 2000 området "Femern Bælt". Det er hovedsageligt Natura 2000-områder beliggende kystnært og i indre farvande, som er blevet screenet i 2012.

Jørn Bo Jensen (GEUS) gennemgik det datagrundlag, som er blevet indhentet i forbindelse med screeningen af de 38 Natura 2000 områder. Til brug for screeningen er et nyt downscaling koncept introduceret – en lavvandshabitatkortlægning hvor forskellige metodikker er blevet inddraget. Store

dele af de 38 områder er beliggende i kystzonen, på lavere vanddybde end 4-6 meter, hvilket har muliggjort at anvende ortofotos (som er sammenlignelige med sidescan mosaik data) samt data fra NOVANA-stationer i områderne. Endvidere er arkivdata blevet inddraget.

Eksempel på screening blev gennemgået (Natura 2000 området "Strandenge på Læsø og havet syd herfor"), hvor der er blevet anvendt sidescan med 75 meters dækning til hver side. I forhold til 2011-kortlægningen, er substrattyperne 2, 3 og 4 slået sammen i én kategori i visse områder.

Henrik Lund spurgte ind til om, der er forskel på afstanden mellem transekterne i henholdsvis små og store Natura 2000 områder.

Mette Blæsbjerg spurgte ind til, om boblerev kan være blevet overset, nu hvor der er forholdsvis stor afstand mellem nogle af transekterne.

Jørn Bo Jensen oplyste, at sejllinjerne var planlagt ud fra en samlet vurdering af de 38 områder, når antallet af sejlkilometre skulle fordeles. Hvad angik boblerev, som kan være blevet overset er der en klar formodning om, hvor boblerev kan forventes at befinde sig. Boblerev er afhængige af opstigende gasser fra undergrunden, hvilket primært forekommer i et bælte ned gennem Kattegat. I 2012 blev det sydligste boblerev i Kattegat registreret, ved området omkring Gilleleje.

Jan Nikolajsen (Orbicon) supplerede med, at boblerev typisk er at finde som klynger. Det kan ikke afvises, at få boblerev er blevet overset i 2012-kortlægningen. Ved at udlægge sikkerhedszoner omkring de verificerede boblerev, vil man med stor sandsynlighed beskytte de boblerev, som måske er blevet overset.

Mette Blæsbjerg spurgte ind til, hvornår Natura 2000 områderne i Nordsøen forventes kortlagt. Endvidere om der planlægges kortlagt udenfor områdernes afgrænsning, eventuelt sammentænkt med kortlægning i forbindelse med Havstrategidirektivet.

Marie-Louise Krawack oplyste, at der i første omgang skal foretages en kortlægning i indre danske farvande. De to kortlægningsøvelser kører i hvert sit spor i Naturstyrelsen, men man undersøger mulighederne for at samkøre projekterne. Den endelige planlægning er endnu ikke på plads og hvis det giver mening og er muligt – koordineres de to kortlægningsøvelser i videst muligt omfang.

Jan Nikolajsen (Orbicon) orienterede dernæst om den biologiske del af screeningen. Til den marine naturtypekortlægning, har sidescan sonering dækket i alt 2830 km. Yderligere er mere end 4500 km historiske data, 1388 historiske bundprøvedata, 384 ROV verifikationer med videosekvenser samt logbogsdata mv. anvendt. Kombinationen af geofysiske og biologiske undersøgelsesmetoder har givet et godt vidensgrundlag om de udvalgte Natura 2000 områder.

Jan Nikolajsen gennemgik kort flere af de screenede områder. Ved eksempelvis Natura 2000 området "Nordre Rønner" er der registreret "mulige boblerev". På grund af begrænsningen af sejltid er disse registreringer ikke verificerede. Lignende registreringer er set ved "Hirsholmene", hvor der dog sidenhen er foretaget dyk i området, som har verificeret samtlige "mulige boblerev" som værende egentlige boblerev. Det er ligeledes verificering i gang ved "Nordre Rønner".

Natura 2000 området "Femern Bælt" blev tillige gennemgået. Dette område er ikke udpeget for beskyttelse af stenrev, alligevel er en stor procentdel af området blevet kortlagt som biogene rev.

Kaj Poulsen spurgte ind til, om de planlagte udgravninger i området ved Femern Bælt, vil påvirke de kortlagte biogene rev i området.

Anja Boye spurgte ind til hvilken definition af biogene rev, som er anvendt i 2012-kortlægningen.

Henrik Lund spurgte ind til robustheden for biogene rev, som er dynamiske strukturer og om der blev kigget på alderssammensætningen ifm. kortlægningen.

Christina Abel spurgte ind til, hvorvidt der blev skelnet mellem blåmuslinger og hestemuslinger i de kortlagte biogene rev.

Jan Nikolajsen oplyste, at det endnu ikke er viden om arealpåvirkningen af de planlagte udgravninger i relation til Femern Bælt forbindelsen. Der udarbejdes særskilt VVM for denne opgave. Hvad angår den anvendte definition af biogene rev, er der blevet skelet til den definition, som anvendes i England, hvor mere end 25 % bestrøning klassificeres som biogene rev. Der skelnes ikke mellem arterne, når der kigges på revene. Muslingebestandene, som udgør de biogene rev, anses for at være mere robuste jo dybere vanddybde de befinder sig på. Nysettlede muslinger slår ikke ud på sidescan.

Mette Blæsbjerg efterspurgte en definition af sandbanker.

Jan Nikolajsen oplyste, at sandbanker typisk har en hældning  $> 1 \%$ , med flanker på 3 sider, og typisk er at finde i tilknytning til stenrev – fx. ”Store Middelgrund”.

Anja Boye oplyste, at fokus i forhold til fiskeri i 1. planperiode er på beskyttelse af rev. Regulering af fiskeriaktiviteter på sandbanker, afventer udfaldet af Dogger Banke processen samt 2. planperiode. Indsatsen prioriteres i forhold til de angivne trusler i naturplanerne.

### **3. Status vedr. Natura 2000 og fiskeri: Igangsatte initiativer v/ NaturErhvervstyrelsen**

#### **a) Beskyttelse af stenrev og boblerev i Kattegat, Bælthavet og vestlige Østersø - Kommende forslag for beskyttelse af rev i 10 Natura 2000 områder**

Anja Boye præsenterede det kommende reguleringsforslag for beskyttelse af stenrev og boblerev i 10 Natura 2000 områder kortlagt i 2011 - alle beliggende indenfor 12 sømil. Reguleringsforslaget er delt i to forslag, henholdsvis et reguleringsforslag for områderne beliggende i Kattegat (Nordsøen) og et andet reguleringsforslag for områderne beliggende i Bælthavet og vestlige Østersø. Idet de 10 områder er beliggende i områder indenfor 12 sømil, hvor Sverige og Tyskland har historiske fiskerirettigheder, skal kommende reguleringsforslag drøftes med Sverige og Tyskland og fremsendes i form af såkaldte ’fælles henstillinger’ til Kommissionen. Bagkanten for at få fiskereguleringen i de 10 Natura 2000 områder på plads, er udgangen af 2015.

De to reguleringsforslag forventes drøftet på regionalt møde i løbet af maj måned. Samtidig med den regionale proces med Sverige og Tyskland vil reguleringsforslagene blive sendt i høring til medlemmerne af Dialogforum.

Fødevarerministeriet arbejder endvidere på, at få udfærdiget et fælles reguleringsforslag sammen med Sverige for de 3 Natura 2000 områder, som er beliggende i Kattegat udenfor 12 sømil. Sverige har ligeledes Natura 2000 områder udpeget for rev udenfor 12 sømil i Kattegat, grænsende op til nogle af de danske Natura 2000 områder.

Konkret omfatter reguleringsforslaget forbud mod alt bundgående fiskeri hvor der er kortlagt stenrev (1170) og boblerev (1180), mens alle fiskeriaktiviteter forbydes i afgrænsede områder omkring kortlagte boblerev (1180). Der placeres som udgangspunkt 240 meter bufferzoner omkring alle kortlagte stenrev og boblerev. I de tilfælde, hvor stenrev er kortlagt udenfor et Natura 2000 område, vil der tillige blive lagt en bufferzone omkring såfremt revet har direkte tilknytning til rev kortlagt indenfor Natura 2000 områdets afgrænsning. Det er udelukkende erhvervsmæssigt fiskeri, som omfattes af reguleringsforslaget - rekreativt fiskeri køres i et andet spor. De 10 områder, som indgår i det kommende reguleringsforslag omfatter i Kattegat; ”Lysegrund”, ”Herthas Flak” og ”Læsø Trindel & Tønneberg Banke”. I Østersøen mv.; ”Ertholmene”, ”Ryggen”, ”Hatterbarn”, ”Broen”, ”Munkegrund”, ”Davids Banke” samt ”Bakkebrædt og Bakkegrund”.

Kortgrundlaget for de 10 Natura 2000 områder blev gennemgået. Der blev fremvist kort med planlagte bufferzoner samt kort med VMS-positioner fra både danske og udenlandske fiskefartøjer (SE og DE).

Henrik Lund gjorde opmærksom på, at VMS-positioner ikke er en indikation af fiskeri, blot at et fartøj med en given fart er til stede i området.

Karsten Dahl bemærkede, at kortet for Natura 2000 området Hatterbarn ikke er korrekt, idet 2 NOVANA stationer ikke er medtaget. De to stationer ligger på stenrev, placeret i umiddelbar tilknytning til de kortlagte rev i den vestlige del af området. NaturErhvervstyrelsen følger op på Karstens bekymring omkring NOVANA stationerne og beskyttelse mod fiskeri med bundslæbende redskaber.

Bo Håkansson efterspurgte en oversigt over redskabstyper, som andre lande forbyder anvendelse af på stenrev og andre naturtyper i Natura 2000 områder.

Anja Boye oplyste, at der netop har været afholdt møde i Natura 2000 arbejdsgruppen i regi af Scheveningen samarbejdet, hvor NaturErhvervstyrelsen netop efterspurgte en oversigt over hvilke initiativer, der er på bedding i Natura 2000 regi i de andre EU-lande. Det er dog ikke mange lande, som er ligeså langt med udformning af reguleringsforslag som Danmark. Holland har haft et forslag i præhøring, status herpå er ukendt. Tyskland har ligeledes haft reguleringsforslag i høring, men trak dette tilbage.

Anja Boye præsenterede et eksempel på opgørelse af fiskeridata, som vil indgå i de kommende reguleringsforslag. Ifølge Kommissionens guidelines, skal data bl.a. fremstilles for en 3-årig periode med angivelse af målarter og tabte landingsmængder. Yderligere skal der tages stilling til risiko for displacement o.a.

Henrik Lund bemærkede, at data-perioden burde være så lang som mulig, og ikke blot 3 år. Det er ikke alle fiskerier, som udøves hvert år, hvilket kan bevirke at fiskeriet ikke nødvendigvis anses for værende stort.

Mette Blæsbjerg spurgte ind til, om fiskeribegrænsningerne, som blev indført med den første Natura 2000 bekendtgørelse, er blevet evalueret.

Anja Boye oplyste, at NaturErhvervstyrelsens kontrolcenter, FMC i Esbjerg, har udviklet et effektivt kontrolkoncept, hvor der holdes øje med fartøjer, som befinder sig i Natura 2000 områderne. Der tænkes videre i eventuel indførelse af krav om teknisk udstyr om bord. Denne vurdering kan først tages når implementeringsbestemmelserne som følge af discard forbuddet er på plads.

Jakob Munkhøj supplerede med, at kontrol af områderne udføres som en risikobaseret kontrol. Det er ikke muligt for kontrollen at være alle steder til alle tider, så det vil i alle tilfælde være et spørgsmål om tilgængelige kontrolressourcer.

Birgith Sloth bemærkede, at der var stor fare for boblerev ved tilgangen med risikobaseret kontrol, idet at der blot skal fiskes en enkelt gang henover et boblerev, hvorefter det vil være forsvundet.

Anja Boye bemærkede, at VMS oplysninger, som er blevet gennemgået tilbage til 2008 ikke indikerer, at der fiskes på rev og boblerev med bundslæbende redskaber.

Sven Erik Andersen supplerede med, at der ikke forekommer fiskeri på rev med bundslæbende redskaber – det er alene i bufferzonen fiskeriet kan blive påvirket.

Bo Håkansson havde spørgsmål til de kortlagte boblerev i 2011-kortlægningen. Kunne man være sikker på at samtlige boblerev i et kortlagt område er opdaget og ville en beskyttelseszone på 240 meter være tilstrækkelig?

Mette Blæsbjerg spurgte ind til om bufferzonerne omkring de endnu ikke verificerede boblerev i 2012-kortlægningen kunne udvides. Endvidere hvordan sandbanker vil blive beskyttet, idet det i følge naturplanerne står, at denne naturtype skal beskyttes i denne planperiode.

Jan Nikolajsen oplyste, at kortlægningen fra 2011 er af en så god kvalitet, at det med sikkerhed kunne siges at alle boblerev er blevet opdaget. For områderne kortlagt i 2012, er der dog flere steder hvor der er mulige boblerev, hvor det endnu ikke er endeligt verificeret om der er egentlige boblerev eller andre strukturer. Med hensyn til tilstrækkeligheden af de planlagte bufferzoner på 240 meter, er disse fuldt ud dækkende.

Anja Boye bemærkede, at der ikke forelå et trusselsbillede for sandbanker på nuværende tidspunkt. Der vil ikke blive indført en regulering af fiskeriet med mindre, at dette er vurderet som en trussel for naturtypen. Der er tillige krav om et tilstrækkeligt datagrundlag, idet det omhandler begrænsning af et erhvervs udøvelsesmuligheder. Der indgår et proportionalitetshensyn i udarbejdelsen af reguleringsforslagene, hvor indsatserne skal afvejes. Fokus i 1. planperiode er kortlægning i regi af NST og beskyttelse af rev i relation til fiskeri.

Med hensyn til regulering af fiskeri i de Natura 2000 områder, som er blevet kortlagt i 2012, afventer NaturErhvervstyrelsen afklaring af hvor mange af de 38 områder, som er kortlagt tilstrækkeligt. For de kystnære områder, hvor der er national kompetence til at indføre fiskeriregulering, vil der blive udstedt en ændringsbekendtgørelse til den første Natura 2000 bekendtgørelse fra 2013, som så vil omfatte en række områder mere.

#### **b) Beskyttelse af marsvin: Status på projekter**

Anja Boye orienterede kort fra sidste møde afholdt i arbejdsgruppen for beskyttelse af marsvin, hvor det kommende pinger-projekt er blevet berørt. Det planlagte pinger-projekt har afventet en afslutning af DTU Aquas bifangst-projekt med kameraer på garnbåde i samme område, men imellem tiden har DCE indsamlet basisdata om marsvinefordeling i området ved brug af CPODs (undervandshydrofoner, der optager marsvins lyde). Nu hvor kamera-projektet er afsluttet, skal pinger-projektet igangsættes. Rådsforordning 812/2004 stiller krav om anvendelse af pingere i garnfiskeriet (for nuværende for fartøjer over 12 meter) i dansk farvand, undtaget herfor er dog område 22 og 23. Således indføres påbud om anvendelse af pingere for alle garnredskaber i Storebælt, erhvervs- såvel som fritidsfiskeriet, for en 1-årig periode. Data skal bidrage til, at vurdere effekten af pingere. Detaljerne omkring projektet drøftes stadig, men forventes at komme på plads i løbet af maj måned, hvor styrelsen vil holde møde med forskningsinstitutionerne og de berørte fiskeriinspektorater.

Hvad angår andre projekter om marsvin, har styrelsen samlet en oversigt med igangværende og mulige kommende projekter. Oversigten er under opdatering og vil blive lagt ud på styrelsens hjemmeside senere på måneden.

Marsvine arbejdsgruppens rapport og hertil hørende projektoversigtsdokument kan findes på: <http://natureerhverv.dk/fiskeri/natura-2000-i-hav/marsvin/>

Geneviève Desportes spurgte ind til, om der vil blive givet støtte til fiskerne i området, til indkøb af pingere.

Anja Boye oplyste, at det var fiskernes eget ansvar at sørge for at der er pingere på deres redskaber både ift. Rådsforordning 812/2004 og et evt. kommende krav i forbindelse med pingerprojektet .

#### **DTU Aqua og DCE orienterede kort om deres igangværende projekter i relation til marsvin:**

Thomas Kirk Sørensen orienterede om DTU Aquas igangværende projekter vedrørende marsvin:

- EFF-projekt om kameraovervågning, som skal belyse omfanget af utilsigtet bifangst af marsvin i det sydlige Kattegat og Bælthavet. Projektet afsluttes i maj 2014.
- EFF-projekt om kameraovervågning, i relation til MSC-certificering. DTU Aqua har overtaget dette projekt fra Danske Fiskeres Producent Organisation. Formålet med projektet er, at dokumentere bifangster af marsvin og havfugle i område 22-25. Indtil videre indgår der flere fiskere i projektet. Fiskere, som har deltaget i det forrige kameraprojekt i område 22 og 23. Målet er at have 10 fiskefartøjer med i projektet. Projektet forventes afsluttet i sommeren 2015.
- EFF-projekt om bifangst (indsigt, virkemidler og effekter), og udformning af pingerprojekt. Herunder afprøvning af bananapingeren, udvikling/afprøvning af alerting pingere og pingere med kort rækkevidde. Endvidere vil habitatsudelukkelse og habituering undersøges.
- EFF-projekt om garnfiskeri i Storebælt i relation til marsvin og stenrev. Effekter af nedgarn på marsvins og stenrevs flora og fauna skal undersøges. For marsvin, skal effekten af garn og pingere undersøges (herunder inddrages omfang og variation af garnfiskeri i projektområdet).

Endvidere skal effekterne af forvaltningstiltag (pingere, forbud osv.) vurderes for garnfiskeri. Projektet forventes afsluttet i foråret 2015.

- MESMA-projekt, som blev afsluttet i 2013. Projektet omhandlede kameraovervågning, som har kortlagt konflikten mellem garnredskaber og marsvin i Skagerrak og ved Natura 2000 området Store Rev. Data for projektet analyseres i øjeblikket. Foreløbige resultater tyder på, at finskala data for marsvin og fiskeri kan bruges til at forudsige, hvor risiko for bifangster vil være højest. Publicering af resultater forventes i juli 2014.

Signe Sveegaard orienterede om DCE's projekt om akustisk overvågning i Storebælt. 14 CPODs har været placeret centralt i området i perioden 2011-2013, hvor Kalundborg Fjord har fungeret som kontrolområde uden pingerbrug i projektet. Formålet har hidtil været, at indsamle basisviden om marsvins tilstedeværelse i området. Det er lykket at få opbygget et solidt datagrundlag, i alt er indhentet 2,5 års basisdata. Data viser, at der forekommer en variation i tætheden af marsvin i området hen over året. Disse data vil blive anvendt i det kommende pingerprojekt i relation til påvirkning af pingere på marsvin.

Henrik Lund spurgte ind til, hvorledes der i projektet blev sikret at der ikke vil være pingere nær ved de udsatte CPODs. Endvidere blev der spurgt ind til, om man ikke blot risikerede at fiskeriet flyttede udenfor projektområdet.

Signe Sveegaard oplyste, at der på alle de udsatte CPODs er tilknyttet støjloggere, hvoraf det kan verificeres om der er pingere i nærheden. Hvad angår displacement af fiskeriindsatsen i området, vil projektområdet blive tilpas stort til, at fiskerne formodentligt ikke vil flytte deres fiskeri og ændre på deres fiskerimønster.

Signe Sveegaard orienterede endvidere om SAMBAH-projektet – et projekt, som dækker hele Østersøområdet. I dette projekt, som afvikles i perioden 2011-2015, er der udsat 300 CPODs, hvoraf danske stationer udgør 21. Formålet er at undersøge bestandstørrelse og fordelingen af marsvin i Østersøen, og derigennem målrette indsatsen til beskyttelse. Dataindsamlingen er afsluttet og beregninger er påbegyndt. De endelige resultater forventes offentliggjort i løbet af 2015. Russiske målestationer er kommet med i projektet, og der måles ved disse stationer frem til maj 2014. Foreløbige resultater viser, at marsvin er udbredt i store dele af Østersøen. Tætheden af marsvin er størst i danske farvande nær Sjælland, efterfulgt af den sydlige svenske, den nordlige tyske kyst og lavest i Østersøens nordøstlige del. Dog er der registreret marsvin så langt nordpå som i Finland.

### **c) Beskyttelse af havfugle: Status på projekt**

Rasmus Due Nielsen orienterede om status på det igangværende fælles projekt, som DCE udfører i samarbejde med NaturErhvervstyrelsens fiskerikontrollører. Formålet med projektet er, at estimere omfanget af bifangst af havfugle i det rekreative garnfiskeri. Der er udvalgt to større Natura 2000 områder, hhv. "Det sydfynske øhav" og "Aalborg Bugt" - områderne er udvalgt af DCE, som i placeringsarbejdet har taget højde for havfuglenes bevaringsstatus og fiskeriintensitet ift. bifangst, som er projektets formål at belyse. Projektet løber i to år og startede i september 2013. Siden projektstart er der udført 7 kontrollture, hvor der i alt er kontrolleret 32 garnredskaber. På kontrollturene er der blevet registreret bifangst af 1 bjergand, 1 edderfugl, 1 sortand og 1 spættet sæl. Sælen blev genudsat. Der er planlagt 20 kontrollture pr. år pr. Natura 2000 område, fordelt med cirka 2 kontrollture hver måned, undtaget sommermånederne, hvor der kun forventes en månedlig kontrolltur.



Kaj Poulsen spurgte ind til, om data til projektet udelukkende kom fra fiskerikontrollørerne, eller om amatørfiskernes registreringer af bifangede fugle tillige indgår. Endvidere om fiskerikontrollørerne til enhver tid bare må kontrollere garnredskaber, når de er ude på fuglekontrolturene.

Anja Boye oplyste, at amatørfiskernes registreringer af bifangede fugle indgår i projekt for Nøglefiskere og ikke i det pågældende projekt, som DCE varetager for NaturErhvervstyrelsen. Hvad angår retshjemmel til at udføre kontrol af fiskeredskaber i saltvand, findes denne i kapitel 22 om kontrol og tilsyn, § 117 i Fiskeriloven.

Geneviève Desportes spurgte ind til, om der foruden fugle også blev registreret, hvis der forekom bifangst af marsvin på kontrolturene.

Anja Boye oplyste, at fiskerikontrollørerne altid skal registrere bifangst af marsvin. Der fremgår nu af NaturErhvervstyrelsens besøgsrapporter et felt, hvor bifangst registreres.

Knud Flensted påpegede, at DOF tidligere har bemærket, at bifangst bør kontrolleres i mindre områder, hovedsageligt fjordområder som Roskilde Fjord, Karrebæksminde Fjord eller Limfjorden, hvor der er kendskab til store problemer med bifangst af fugle i fiskeriet. De to udvalgte Natura 2000 områder, som indgår i det pågældende projekt, er store områder, hvor registreringer af bifangst spredes for meget ud.

Anja Boye oplyste, at de to områder som indgår i projektet er udvalgt af DCE netop med udgangspunkt i bifangst og fugle bevaringsstatus.

#### **d) Fødevarerministeriets videre arbejde med Natura 2000**

NaturErhvervstyrelsen henviser til de øvrige punkter, hvor ministeriets arbejde med Natura 2000 og fiskeri blev behandlet.

#### **4. Arbejdet med Natura 2000 i forhold til andre lande v/ NaturErhvervstyrelsen**

*Øget regionalt samarbejde om Natura 2000 regulering under den fælles fiskeripolitik*

Jakob Munkhøj orienterede om det, at den nye fælles fiskeripolitik lægger op til et øget regionalt samarbejde mellem medlemsstaterne. De overordnede rammer indgår i den nye grundforordning. Det forudses, at en række fiskeriforvaltningsforanstaltninger kan vedtages af Kommissionen i form af henholdsvis delegerede retsakter eller gennemførelsesretsakter på baggrund af fælles henstillinger fra medlemsstater med en direkte forvaltningsmæssig interesse i et geografisk område. Danmark vil være involveret i den konkrete udformning af en række fælles henstillinger. I Danmark introduceres en uformel inddragelse af interesseorganisationer i NaturErhvervstyrelsens CFP Dialogforum og Natura 2000 Dialogforum forud for fremsendelse af fælles henstillinger til Kommissionen. I EU er der en forpligtelse til involvering af AC'erne (de rådgivende råd). Danmark arbejder for at der i det regionale samarbejde om Østersøen (Baltfish) og Nordsøen (Scheveningen) nedsættes tekniske ekspertgrupper ("FISH/ENVI technical expert group") med henblik på at nå frem til fælles henstillinger.

### *Doggerbanke*

Elsbeth Teichert orienterede om status for Doggerbanke-reguleringsforslaget, som indholdsmæssigt blev godkendt af fiskeridirektørerne i maj 2013, men fortsat afventer en endelig godkendelse på baggrund af et politisk forbehold af det hollandske parlament. Der forventes en afklaring meget snart. Doggerbanke-forslaget er udarbejdet af repræsentanter for NL, UK og D, som har udpeget Natura 2000 områder på Doggerbanke, og af DK, som har store fiskeriinteresser i området. Der foregår således ikke substansdrøftelser mere, men i mellemtiden er fiskerireformen trådt i kraft, og Doggerbanke-forslaget skal overgå til ny procedure og udarbejdes som en "Joint recommendation", der skal fremsættes for Kommissionen. Herefter skal øvrige medlemslande, herunder S og F, med "direct management interests" høres. Til brug for denne regionaliseringsproces har man på dansk foranledning gennemført drøftelser af et kommissorium ("Terms of reference"), som fastlægger samarbejdet mellem flere medlemsstater for udarbejdelsen af konkrete reguleringsforslag. Forankringen vil være i Scheveningen-samarbejdet for Nordsøen for så vidt angår Doggerbanke.

Henrik Lund spurgte specifikt ind til høringsprocessen for andre lande, som er i gang med samme arbejde omkring fiskeriregulering i Natura 2000 områder.

Jakob Munkhøj oplyste at alle EU-landene, med direkte fiskeriinteresser i et givent Natura 2000 område, skal blive enige om en fælles henstilling omkring regulering inden fremsendelse til Kommissionen. Kan der ikke opnås enighed omkring et reguleringsforslag kan en fælles henstilling ikke nås, og reguleringsforslaget fremsendes som udkast til Kommissionen, som tager den endelige beslutning. Når der fremover tages initiativ til at udarbejde et reguleringsforslag, inviteres alle EU-lande med til at deltage i processen. Dog er det kun lande, som har direkte fiskeriinteresser, som skal indgå i den fælles henstilling.

Christina Abel og Magnus Eckeskog forespurgte om NGO'ere kunne deltage i disse processer, bl.a. i BALTFISH.

Elsbeth Teichert oplyste, at der er en forpligtelse til at inddrage stakeholders i høringsprocessen. Det står direkte i forordningen og nævnes også i Terms of Reference.

Jakob Munkhøj supplerede med, at møderne omkring den fælles henstilling foregår på embedsmandsniveau. Interessenter høres forud for disse regionale møder.

### *Bratten*

Jakob Munkhøj orienterede om status for arbejdet omkring det svenske Natura 2000 område Bratten. Länsstyrelsen har udarbejdet forslag til fiskeriregulering i området, hvilket har været i høring. Det endelige forslag er fremsendt til Havs og Vattenmyndigheten, som skal finpudse de sidste detaljer inden fremsendelse til Kommissionen. Tidsperspektivet herfor er endnu uklart.

## **5. Orientering om Natura 2000 basisanalyser og naturplaner v/ Naturstyrelsen**

Marie-Louise Krawack orienterede kort om processen for Natura 2000 basisanalyserne som udkom i december 2013, samt den fremadrettede proces med naturplanerne som kommer i høring i december 2014. Det er muligt at fremsende bemærkninger mv. til basisanalyserne frem til 10. maj. Arbejdet med udformning af naturplaner og indsatser er påbegyndt og vil blive drøftet videre med myndigheder og interesseorganisationerne i møder hos Naturstyrelsen

## **6. Næste møde v/ NaturErhvervstyrelsen**

Jakob Munkhøj Nielsen informerede om næste ordinære møde i Dialogforum, som forventes afholdt omkring september 2014, hvor NaturErhvervstyrelsen forventes at have fremsendt endelige reguleringsforslag for de 10 Natura 2000 områder kortlagt i 2011.

## **7. Evt. v/NaturErhvervstyrelsen**

iab.